

PEST, JUNIUS 6.

24. szám.

I. FÉLÉV. 1861.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 fnt 31 kr., s egész évre 2 fnt 62 kr. a. ért.; vidékre postán félévre 1 fnt 66 kr., s egész évre 3 fnt 32 kr. a. ért. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmen-tesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

A munkás és szenvedő osztályokhoz.

V.

A ROSZ SZOKÁSOK.

Kedves barátim! szóljak-e a rossz szokásokról? Nehezemre esik, de javatokért megteszem. Mert hajh! csaknem minden bajotok innen származik. Tudom én, szívetek jó, érzékeny, embertársaitok iránti szeretettől lángoló; de mellette gondtalan, gyöngé, nagyon gyöngé. Tudjátok, mi ront meg benneteket? A szegényítő szenvedélyek, a dobzódás, a rossz szokások. Ezek tesznek benneteket néha gonoszokká, kérlelhetlenné; ezek mérgezik meg élteteket, ezek hoznak nyomort házatokba, éhséget rátok s könyeket azok szeméibe, kik benneteket szeretnek. Rossz szokások nélkül jeles, derék egyének volnátok s kevésbé szerencsétlenek. Szóba kell ezeket is hoznunk, s nektek legyen elég erőtök azokból kibontakozni.

Barátim! mindenikünk olyan, mintha két lényt egyesítene magában: az egyik jó, őszinte, nagylelkű; a másik gonosz, hamis, önző. Igen, minden ember szívében föltaláljuk a jót s a rosszat. Egyik oldalról kitünő érzemények jelentkeznek, az erény, a szeretet szent gerjedelmei; más részről, nem tudom, mily szerencsétlen hajlamok, melyek szüntelen a bűnre csábítanak... hajlamok, melyek miatt szegényenpirszökken az arcba s a gyalázzattól szeméinket sütjük le. Ez uralkodó hajlamoknak, azaz: szenvedélyeknek ellen kell állanunk, azokat szükséges leküzdenünk, legyőznünk. „Halál, halál a szenvedélyeknek!” — kiált föl szent Pál. Ha mi nem győzzük le a szenvedélyeket, azok győzedelmeskednek rajtunk. Itt középut nincsen; lelkünkben a jó s rossz egymással szemközt áll s halálharcot ví. . . Ha a jó nem győzedelmeskedik, a szenvedély a jón erőt vesz, csakhamar maga után vonja a rossz szokásokat. És az, ki rossz szokásoknak engedte magát át, nem is valódi ember többé, hanem inkább gép vagy tetem; nem levén többé önmagának ura, a szenvedélyek magukkal ragadják őt — a sárba. Vigyázatok barátim, könnyű ide eljutni; semmi sem oly csábító, mint a szenvedély. Először boldogság,

élv, örömtasság, mi több, ártatlan alakban mutatkozik. „Istenem! — mondani szokták — nem akarunk rosszat tenni, ah nem! csupán mulatni kívánunk, az ifjuság csak nem lehet egészen rideg? Annak idején meg fogunk állapodni.” — Szegény szív, mennyire engeded magadat csalattatni, mennyire nem tudja a szív, hogy mi az a szenvedély! A szenvedély a legszebb ígéreteket teszi s megesal benneteket; a szenvedély megölel, aztán tördőfést ad. Azon pillanatban, midőn boldogságot vártok, a baj áll be; és meg vagytok fogva, a nélkül, hogy észrevennétek.

Azt hiszitek, hogy öröme, élvre mentek, — s fájdalom várnak rátok. A lelkismeret kiáltja ugyan: Alljátok meg! de meg vagytok fogva, elveszve; a szenvedély miatt a lelkismeret szavára nem akartok hallgatni. Csak tovább mentek, engedtek... engedtek... és végre még sem akarnátok engedni; de a rossz már szokássá lett, a szokás vaskarmokkal fogódzik szívetekbe s azon kétségbeejtő szózatot harsogtatja felétek: Már késő. A rossz szokások a kárhozatra vezető utat képezik; és a kárhozatból nincs többé menekülés. . .

Aztán semmi sincs erősebb, oly hatalmasan magával ragadó, mint a szenvedélyek. Ha ezek egyike csak egyik végébe is csimpeszkedik az emberi szívnek, csak kissé engedjünk, azonnal elfoglalja az egész tért. A szenvedély hasonlít valami borzasztó nagy géphez: ha valakit csak ruhája szélénél ragad meg, forog, forog... s mindent összetör, a tagokat, törzsöt, az egész embert; csak zuzott részeket vet ki. Szintugy, ha valamely szenvedély csak egy kis részét foglalja el a szívnek, csakhamar fölemésztí az egészet. . . A szenvedélyekkel s szokásokkal nem jó játszani; és ez mégis megtörténik, pedig nagyon sokszor. Azok guny tárgyává tétettek, kik azt javasolták, hogy a szenvedélyekkel játékot ne üzzünk. S hová jutottunk? Borzasztó a szenvedélyekkel játszani. . . Hasonlitanánk így azon katonához, kinek gyászos végét a hírlapok jelenték.

E vitéz megfoghatlan vakmerőséggel fogadást tön, hogy löporos szekéren a löpor fölött kohával tüzet üt ki. Fölmege a szekérré s csaknem mellig betemeti magát a löporba; itt elveszi koháját s aczélát, üt, üt: a

kő szikrát ad; és a vitéz játszik, nevet... A nép bizonyos távolságból nézi s borzad. Ismét üt; egyik szikra a lőporba kap, borzasztó csattanás következik... és nem ember, hanem karok, czombok, törzs, egy ember romjai röpülnek szét a légben... A lélek is gyülekező anyag, ha azt a szenvedélyek szikrája éri, darabokban veti szét; nem marad többé élő, hanem romokba omló lélek. Látjátok barátim, hová vezet az, mit ti mulatságnak, az ifjúság tombolásainak neveztek! Mentségül azt szokás mondani: Csak el kell tölteni az ifjúságot... Oh igen, el kell tölteni és ugyancsak hamar mulik; de elvetemedés, gyalázat s azok szenvedései között, kiket boldogokká kellene tennünk. És utóbb a vénség és az élet egyéb szaka miként fog lefolyni? Gyakran nyomorban, utálatos betegségekben, melyek a kihágások következményei, saját gyermekeink általi megvetetésben, kik tudtok nélkül megboszulják Isten és az erény ügyét. Oh barátim! könnyű a vallás s okosság tanácsait s ajánlatait kigunyolni, ezt mindenki teheti; de utána keserű a lakolás.

Azt is szokás mondani: Igaz, én teszem ezt, hanem már ez az én szokásom. De vannak jó s rossz szokások, a rosszakat el kell távolítanunk. Sajátságos mentség! Nem tudom, hogyan meri azt valaki fölhozni. Valakinek eszébe jut zsebetekbe nyulni, ti rajtakapjátok a tetten, de ő egész nyugodtsággal azt mondja: ez az én szokásom. Helyesnek találnátok-e e mentséget? Bizonyára azt felelnétek neki: Bajtárs! ez rossz szokás, ezt azzal is bebizonyítom, hogy az ilyféle szokásokért besukatlak.

Barátim, ne engedjétek, hogy a rossz szokások uralkodjanak rajtatok, különben kivertköztök tinmagatokból, megszűntök emberek lenni. Avagy mondjátok meg magatok: ember-e az, ki a kicsapongásnak, a részegségnek rabja? Tudjátok-e mi az: embernek lenni? Annyi, mint értelmes, szabad, méltóságteles lénynek lenni. Pedig barátim, rossz szokások mellett mindeztől meg vagytok fosztva.

Először is, az értelmiség alábbszáll, a szenvedély megvakítja azt; a szenvedélyes nem lát, nem ért semmit. — Nézzétek csak az oly embert, ki valamely rossz szenvedély karjaiba veti magát, kinek valamely bűnös viszonya van: azt gondolja, hogy hibájáról senki nem tud semmit, hogy elég elővigyázattal élt; pedig mindent tudnak róla, s az emberek vagy sohajtoznak sajnálatukban, vagy a gúny s megszólás fegyverével ostorozzák. Néha annyira megy a dolog, hogy azt mondják: Valóban, hogy valaki ilyent tehessen, bolondnak kell lennie... Igaz, bolondság is az; és e vád alá fogtok ti is esni, ha a rossz szokások hatalmat vesznek rajtatok....

És a részegségben mivé lesz az okos értelem? A szegény ember eszét veszti, a barmok alá süllyed; mert a szentírás szavai szerint az ökör és számár megtalálják az istállót... és az ember ezen állapotban....

Magam hallottam sokszor töletek, hogy nincs ocsmányabb, mint a részeg ember.

Elveszti eszét, elveszti szabadságát... Nem ő vezet többé önmagát, hanem szenvedélye; ő nem önmagáé többé, hanem hibája tartja őt ostorának csapásai alatt, épen úgy, mint az amerikai ültetvényes bánik rabszolgáival. Elhiszem, hogy föltette magában, miként

nem megy többé a koresmába, talán meg is esküdött arra. De hütelenné lesz ígérétehez, neki nincs többé akarata; ő hasonlít azon géphez, melyet majd a víz, majd a szél vagy gőz hajt. Rossz szokások mellett kiálthatjuk: Éljen a szabadság! — A dicső szabadság távol marad tőlünk.

És mivé lesz az emberi méltóság? Ah barátim, mit mondjak azon lealacsonyodásról, azon alávalóságokról, midőn valakin a rossz szokások uralkodnak? Szükséges-e nektek fölfedeznem azon gyalázatot, mely a kevély, kicsapongó, mértéktelen embert éri?... Oh hagyjuk ezt, ne emeljük föl a lepelt testvéreink gyalázatáról, oh ne, soha!... Ez nagy lealázás, nagy lealacsonyítás volna. A szokások az embert oly mélyre, oly nagyon mélyre süllyesztik, hogy az ember zavarba jő s ha őket meg akarja ismerni, kénytelen hozzájuk közeledni s azt kérdeni: ti vagytok-e szegény barátim, valóban ti?... De ne szóljunk erről többet; elég úgy is az a borzasztó büntetés, midőn Isten gyalázatot küld a rossz szokások mellé. E büntetés iszonyu; néha azt mondhatnók, Isten a gyalázat égő vasával bélyegzi őket homlokukon.

Mindezekhez adjátok hozzá a szív durvaságát; én legalább, barátim, durvább, kérlelhetetlenebb, irgalmatlanabb lényt nem ismerek, mint a rossz szokások által lenyügözött embert. Az ilyenben semmi emberi, semmi szív, semmi rokonszenv nincsen; az ilyen nem szeret mást, mint önmagát. Borzasztólag önző az ily ember; érzéketlen minden iránt, mi szenvedélyét nem érinti. Azt mondhatnók, mellét ónpáncélzél fődí. ... A becsület szól hozzá, anyja könyeket önt, neje könyörög, apró gyermekei esdekelnek: ő érzéketlen marad. Szíve kő, körülé minden szomorú; ő tudja, hogy ez az ő hibája és nem javul, övének fájdalma nem hat szívére.

Tavaly bizonyos munkás családjával nagy nyomorban volt; ezt megtudván egy jószívű nő, mintegy 10 forintot küld nekik. A pénz láttára munkásunkban fölbred régi szenvedélye, és a helyett, hogy kenyeret vett volna gyermekeinek, egyik barátjához fut s azt a koresmába viszi. Isznak, megrészegednek s aztán sétálni akarnak menni; de a Duna partján tántorogván, mind a kettő a folyamba esett s elvesztek.

Oh barátim, kedves barátim! legyetek erősek, vesétek el magatoktól a rossz szokásokat, ragadjátok ki magatokat a gonosz szenvedélyek karjaiból, legyen erre bátorságtok; vagy méltatlan dolgokat fogtok tenni, megszűntök emberek lenni... És ti, kik becsületes emberek, jóra való családapák lehetnétek, látni fogjátok, hogy fájdalmat hoznak azok számotokra, kik benneteket környeznek, hogy elveszik a kenyeret azok elől, kiket nektek kellene táplálni... Mondjak-e el mindent? Éhséget, nyomort hoznak házatokba, eladják ócska butortokat, lerántják nőtok- s gyermekeitekről a silány dunyhát vagy takarót... Nem folytatom... nem akarok szólni azon adósságokról, melyek szüntelen egy nemét a kisértetnek állítják háttal mögé, mely mindig készen áll arra, hogy kevés holmitokat elárvereztesse s benneteket családostul a házból kidobjon... Oh népem, magyar népem, mennyire vitték a rossz szokások! És ki az a bűnös, s ki feledkezik meg magáról annyira, hogy megrészegszik, elvetemül, a kicsapongás által megtagadja azon esküt, melyet oltár előtt egybekelése napján tön?

Az apa, a család feje, királya. Az, kinek övére nézve oltalmazónak, példányképnek kellene lennie; kire gyermekeinek büszkének kellene lenniök, hogy hozzá hasonlítanak.

Vessétek el barátim magatoktól e bilincseket, melyek gyalázatosbak, mint ama lánczok, melyeket a gonosztevő lábain hordoz. A roszt szokások sok bánatba, könybe ... talán vérbe, igen, vérbe kerülnek. — Nem a szenvedélyek-e azok, melyek vérral boríták a földet? Egyik nyilvános lap után elmondok ilyen példát. Egy bádogos ittas állapotában saját leányát meg akarta ölni, kit különben nagyon szeretett. A szegény leány becsukatva az egyik szobába, küzdött néhány pillanatig ellene; s midőn a menekülésre módot nem talált, így szólt: „Atyám! ha meg kell halnom, engedje legalább, hogy önt szabadítsam meg a vérpadtól.“ E pillanatban az emeletről az ablakon kingrott a kövezetre, melyen fejét zuzta szét. ... Borzadtok ugy-e bár? Legyetek józanok; mert ha a borba fojtjátok eszeteket, ki állhat jót, hogy ti is nem fogtok-e hasonlót tenni?

Kivált ti, fiatal barátim, kerüljétek a szenvedélyeket, a roszt szokásokat; ne becsutaljátok meg magatokat a bor s tisztátalan élet által. Tudom, most megvetitek az ittasokat, a rosztalás heves szavaival ostorozzátok őket. Oh kerüljétek a koresmát, a roszt társaságokat; mert ti is részegesek lesztek, s lealacsonyítjátok magatokat, mint ők. ... Vannak e szerencsétlenek közt, kik a részegségtől szintugy, talán jobban irtóztak, s most gyalázatosan élnek, s gyakran sohajtoznak elvetemültségök miatt. Mert valljuk meg az emberiség dicsőségére: az ember nem lelheti soká a rosztban örömét. Pajkosságból dicselkedhetik kihágásaival; de szíve mélyében önmagát kárhoztatja s megveti. Ő boldogtalan s kész első megvalamni: „Én egy nyomorult vagyok, ah, szánakozzatok rajtam! ... Hiszitek, hogy nem esik nehezemre látni, hogy miattam mások is szenvednek, hogy szomorúságot látok arcaikon, szemeikből könnyeket folyni? Oh igenis kénytelen vagyok elismerni, hogy mind ennek én vagyok oka! de nem tudok hibáimtól menekülni, a szokás nagyon megrögzött bennem.“ ... A mi ezen embereket szerencsétlenné tette, az, mit magatok mondtatok: „Az ifjuságnak ki kell magát tombolnia, mulatni is csak kell.“ Látjátok, mire vezet ez ... elvetemülésre, szerencsétlenségre, kétségbeesésre.

Multkor egyik nagyobb városban borzasztó esemény adta magát elő. Egy ember terhes molnár-szekér kereke alá vetette magát s úgy összetöretett, hogy a kövezetet vére s szétzuzott teste fődé; honn pedig levelet hagyott, melyben azt vallotta, hogy, miután szokássá vált részegeskedése által csak nyomort hozott családjára, jobbnak találta életének véget vetni.

Legyetek tehát állhatatosak a jóban, barátim! legyen jellemetek ... legyen szilárdságtok!

F ü s s y.

Ad az Isten!

Jó ember volt András,
Nem olyan, mint sok más;
Talán nem is volt epéje,
Világos volt a veséje;
Soha nem haragudott,

S habár mi baj érte,
Gondolkodott, fejet csóválta,
S így kesergett érte:
„Ejnye, mi a guta!
A tatár elvitte; —
No, majd ad az Isten
Másikat helyette.“

Kukoricza-földön volt
Burgonyát kapálni; —
Jön a szolgál, s messziről
Elkezdi kiabálni:
„Gazda uram, hirt hozok! —
Ámde a hir nem jó;
Agyonrugta a Deres,
Oda a kis csikó!“ —
András földjét munkálja,
S bár a fejét csóválja,
Nem nagyon epeszi kára,
Rá sem tekint a szolgára;
Neki más a gondja,
Csak félvállról mondja:
„Ejnye, mi a guta!
A tatár elvitte; —
No, majd ad az Isten
Másikat helyette.“

Uj istállót épített,
Vályogból vetette;
S mert dombon volt, alapját
Mélyre le nem tette;
Reá épen három hètre,
Kiment kaszálni a rétre
Jó szolgástól;
S el sem fogyott kaszálója,
Összedőlt az istállója
A záportól. —
Haza jön s ugy leli,
Csodálja s feleli:
„Ejnye, mi a guta!
A tatár elvitte; —
No, majd ad az Isten
Másikat helyette.“

Dömötörkor bundát vett
Székes-Fehérváron,
Jól kivarrva, pitykézve,
S nem is csekély áron;
Egy pohár ivóra
Befordul Csurgóra,
A csárdába;
Ellopták a vásárfiát
A kocsirol, s más retirált
A bundába.
S mikor András észrevette,
Szolgalegényt így feddette:
„Ejnye, mi a guta!
A tatár elvitte;
No, majd ad az Isten
Másikat helyette.“

T é s e n i s a jó tisztartó,
Ama híres B r u n k u l a,

Kihez, mint egykor hű eseléd,
 Andrásunk befordula ;
 Egy akó bort, pedig jót,
 Épen konty alá valót
 Ajándékozott neki.
 Amde alig vitte ki
 Az udvarból,
 Torra gondolt más napra,
 Nem vigyázott a csapra,
 S a hordóból
 Mind kifolyt a bor,
 S oda lett a tor.
 De Andrásunk nem kesereg,
 A hordónál így enyeleg :
 „Ejnye, mi a guta !
 A tatár elvitte ; —
 No, majd ad az Isten
 Másikat helyette.“

Margit asszony, a jó gazda
 Lelkes felesége,
 Kiért András manapig is
 Forró lánggal ége,
 S kit a falu szeretett, mint
 Angyalt,
 Megbetegült, ágynak esett,
 Meghalt. —
 András épen szülőben volt,
 Mikor hírül vitték,
 Hogy kedves jó feleségét
 Padra terítették ;
 Keservesen sirt,
 Bújával nem bírt ;
 De hogy magát kisírta,
 Mint mezőn a pacsirta,
 Elesődésedet,
 S így elmélkedett :
 „Az Ur Isten adta,
 Az Ur el is vette,
 Mivelhogy nálamnál
 Őt jobban szerette. —
 Jó az Isten, majd ad
 Másikat helyette ;
 Légyen áldott
 Szent neve érette !“

Daniss.

A keresztény irgalmasság lelki cselekedetei.

I.

A bűnösöket megfeddeni.

A bűn által megromlott emberi természetnek egyik sajátságos gyöngesége az, hogy az emberek közül ritka elégszik meg azon állapottal, melybe őt az isteni gondviselés helyezé; melyben gyakran földi jólétre emelkedik; sorsa valóban boldognak, irigylésre méltónak is mondható volna, ha mindig nagyobbra, magasabbra nem vágyódnék. Ezen lelki gyöngeség sajátja volt Gyömbér Mártonnak is, ki Moórban, mint molnár-mester tetemes gazdagságra vergődött, irigylendő földi jólétnek örvendett, mindenektől tiszteltetett, becsültetett. Egyet-

len hiánya boldogságának csak az volt, hogy ő mesterembernek és nem urnak született. El is határozta magában, egyetlen fiát, Sándort, világért sem kézművesnek, hanem urnak nevelni.

A gőgös molnár üres óráiban karjaira emelé az öt éves Sándorkát. Elárasztá esőkjaival, magasra fölemelve, öntetszelgőleg mondogatá: „Nem nyugszom, miglen e fiu tekintetes urrá nem lesz, s mindenkitől nem süvegeltetik.“

E kevés szavakból mindenki átláthatja, miszerint Sándor Gyömbér Mártonnak szivbálványa volt: kinek ő mindenét áldozatul hozá, kit mindenek fölött kegyelt, kinek mindent megengedett, kit megbántani vagy keseríteni szentségtörés volt. Érezte is a kis fiu az atyai szeretetnek ferdeségét, s csakhamar kezdett azzal saját romlására visszaélni. Sándor anyjától, ki az atyánál okosabb levén, az atyai szigor hiányát pótolni akarta, csakhamar elidegenedett, annak csak kénytelenségből engedelmeskedett. Sándor a cselédeken kénye-kedve szerint paczkázott; a mit szeme-szája megkívánt, meg kellett nyernie; öltözete mindig divatszerű, sőt pazar volt; nyálánkságokra az atya bőven ellátta apró pénzzel. Sándor a szomszéd gyermekektől mindig hódolást, elsőbbséget követelt; ha az tőle megtagadtatott, atyjánál azonnal panaszt emelt, ki szidta, moeskolta a koldus kölykeket s ha szerét tehette, egyikét-másikat ki is porolta. Sándor a tanodába makaes, csintalan, engedetlen, pajkos, verekedő volt. Ha megfenyítettett, az oktalan atya a tanitót azonnal megrohanta, szidta, moeskolta. Szóval: Sándor nevelése ideje-korán ferde, sőt gonosz irányt vett. Pedig a minővé a csemete (a gyermek) indul, olyan fává (emberrel) is válik. Sándor ügyel-bajjal megtanult írni, olvasni, számolni. Mert habár hiányzott is nála az iparkodás, a kitartás, de észbeli tehetségekkel bőven meg volt áldva az egek Urától. És így elérkezett az idő, hogy Sándor a latin tanodába költözzék által. A gazdag molnár fiát Győrbe szállítja, a tanároknak bemutatja, lármás szavakkal hirdetvén, miszerint Sándornak urrá kell lennie. A tanárokat fölkeri, hogy fiát a tanulásra ne igen szorítsák, mert lesz neki miből megélni, ha maga nem sokat keres is; se szigorú fegyelem alatt ne tartsák, mert ember korában nem kellend annak a czéh szabályai alatt állania. A tanárok természetesen azonnal átlátták, hányat ütött az óra; rendre is akarták a balgatag atyát utasítani. De ez öneszét egyebekéénél többre becsülvén, meg nem szünt hegyke szavait ismételni.

Szállást fiának nem jámbor családnál, hanem olyanánál szerzett, melyről előre meggyőződve volt, hogy az Sándornak testéről ugyan igen bőven fog gondoskodni, a fegyelemmel pedig annál kevesebbet fog törődni. Sándort atya jó esomé pézzel látta el; e fölött a házigazdát fölhatalmazta, hogy ha Sándornak pénze el fogyna, az ő rovására csak adogasson neki. Atyai áldás helyett a távozó molnár egyedül arra biztatá fiát, hogy csak iparkodjék magát minél uriasabban viselni. — Nem kellett ezt Sándornak kétszer mondani; ő pár hét mulva a vásártéren a legismeretesebb diák volt — a kofák előtt — pár év mulva a vendéglőkben és koresmákban, utóbb a bordélyházakban.

A tanulással Sándor keveset törődött; csak amnyit tanult, hogy az egyik osztályból a másikba fölemelked-

hessék. A játékban és multságokban mindig első volt, sőt azokat ő rendezte. Tanuló-társai közül a vásottabbakat étetéssel, itatással magának lekenyerezte; a szilárdabb jelleműeket, kik őtet pajkossága miatt utálták, megvetették, csufolta, üldözte, boszantotta; az utzákön a kézműves inasokkal kötekedett, ingerkedett, verekedett; a tisztességes polgárokat gorombasággal illette; a tanároknak gyakori boszantásától csak a fegyelem szigorúságának félelme tartóztatta vissza. Szóval: Sándor a győri tanodában mint legromlottabb ifju volt ismeretes, — sőt a hatodik osztály bevégeztével, mint az ifjuságnak mételye, ki is utasított.

Sándor most Pestre költözött által, nem azért, hogy itten, a tudományok főszékhelyén, elméjét alaposabban kimivelhesse, hanem kicsapongásainak tágasabb tért s bővebb alkalmat ohajtott nyerni. Meg is találta, a mit keresett. Mondjuk ki száraz röviden: Sándor Pesten a legnagyobb korhelylyé lön. Atyjának ohajtását azonban teljesítendő, a prókatori oklevelet megnyerte. Gyömbér Márton büszke diadal-érzettel és pompával vitte haza fiát Moórba; onnan a vármegye gyűlésére, hol fiának prókatori oklevele fölolvastatván, Márton gazda örömitas szemekkel méregette hol a fényes megyei karokat és rendeket, hol pedig a magyar ruhában diszelgő tekintetes fiam-uramat.

A nyájas olvasó azt gondolja talán, hogy Sándor, uj hivatalának bokros teendői által elfoglalva, ezentul észére tér, tisztességes, áldásos munkás, életet fog élni, boldog családot fog alapítani, s embertársainak boldogságát tehetsége szerint fogja munkálni? Nyájas olvasó, csalatkozol! Korán meglátszik, melyik tejből lesz turó. Sándor már rosznak indult, rosz is marad; főleg miután a balgatag atya, fia „tekintetes“ czimének örvendve, gondoskodik ugyan, hogy Sándor tekintetes ur módjára élhessen, de azzal keveset törődik, valljon Sándor ügyel-e vagy sem, mint tekintetes férfiúhoz illik.

Azt mondja az irás: „A hivalkodás az ördög párnája.“ Igazolja ezen mondást Sándor életfolyama is. Ő valamint a kézi, ugy az észbeli munkásságot is utálván és kerülván, csupa unalomból egyebet sem tett, mint evett, ivott, dobozódott, minden hitvány és alávaló multságokban részt vett, a kised városnak valóságos botrányköve volt. De az még hagyán volna, ha ő csak a gonoszok rút fertőjében fetrengene; hanem ő ennél még gonoszabbra is vetemedik.

Sándornak termete deli, arca érdekes, természetes esze éles, erszénye tömött, bánásmódja csábító: mi esoda tehát, hogy rajta sok szem megakad? sok nő kebelben vágy keletkezik az élet terheit Sándorral megoszthatni és viselhetni? Sándor ismerte ezen előnyeit; azért a csábító kigyóként a tapasztalatlan és hiu nő-nem közül nem egyet döntött örök gyalázatba és boldogtalanságba. Sok édes anya, sok elcsábított ártatlan hajadon átka terhelte már Sándornak bünös lelkét; de a hatalmas dusgazdag bünöst megfeddeni senki sem merte.

Ekkoriban élt Moórott egy özvegy gazdatisztnó, ki férjének kora halála által vagyontalan állapotra jutván, saját és egyetlen 18 éves leányának életét varrással táplálta. A két nő, istenfélő jámbor, iparkodó, Istenre hagyatkozó és Istenben szilárdon bizó személy volt. A 18 éves Etelka rendszeren naponkint csak az Isten há-

zában láttatván, egyéb idejét pedig varrással töltvén, közmegegyezés szerint a város leány-seregének legéke-sebb gyöngye volt. Sándor szemei megakadtak a deli leányzón, s ürügyöt keresve, az özvegy házába sompolygott annak távollétében. A szemérmes leány mi roszat sem gyanitva, székkal kínálja meg az ifjut; Sándor azt elfogadja, s mézes szavakkal megkezdi a kellemes társalgást a leányzóval, midőn az ajtó egyszerre föltárul, azon egy középkorú szegényes, de csinos öltözeti nő belép. Ez Etelka anyja volt.

Sándor üléséből fölkel, az érkező nőt udvariasan üdvözlí; az anya termete Sándorral szemben méltóságosan fölegyenesedik, szemei szikráznak, arcát a nemes boszankodás pirja fösté be, ajkai megnyiltanak, — komoly erőteljes hangja megzendül: „Alávaló csábító! hogy merte távollétemben házam küszöbét átlépni?“ Sándor mintegy villámütéstől lesujtva, összeborzadott, kezei önkénytelenül könyörgésre összekulesolódtak, ajkai remegtek, szóhoz jutni kívánt, de nem birt. Szemei a méltóságteljes anyára meredtek, ki a félbeszakadt szót ismét fölfogván, nemes nehezteléssel így folytatta feddését: „Én az urat gyermekségétől fogva ismerem; jellemének alávalóságát utálja minden becsületes férfiú és nő. Azért az urat a tisztos osztály kerüli és megveti; minden becsületes hajlék ajtaja csukva ön előtt. Tudom én, mások is tudják, hogy ön gazdag, és hogy gazdagsága által hatalmas és veszedelmes is: azért önt bármennyire gyűlölik, de megfeddeni nem merik. Én isteni félemben növekedtem föl, tetszeni Istennek és nem az embereknek akarok, bizom Istenben: azért nem félek a gonosztól. Annak-okaért én most, mint jámbor keresztény nő, Isten nevében és szerelméből megfeddem önt gonoszságáért; és kérem, ha becsületes s lelke üdvössége kedves ön előtt, hagyja el gonoszságát, bánja meg számtalan bünöit, tegye jóvá sokféle vétkeit, békéljen ki Istennel és az emberiséggel! — Ön eszénél, gazdagságánál, testi-lelki tulajdonánál fogva képes is, alkalmas is becsületes életet viselni, boldog családot alapítani, az emberiség javát előmozdítani, mindenek áldását kiérdemlenni. Nem di-csőbb pálya-e ez egy becsületes emberre nézve ama sívár, gyalázatos, átkos fertőnél, melyben ön fetreng? — Ha pedig ön már örökre veszve volna: ugy legalább kímélje meg a tisztességes hajlékokat, főleg az én hajlékom küszöbét soha átlépni ne merészelje. Megtiltja önnek ezt egy, egyetlen magzatját hón szerető anyai kebel.“

Az édes anya álmélködő leányának karját megfogva, vele a mellékszobába távozik. Sándor pedig kőszobor-ként állott; végre egy mély sohaj törvén ki zajló kebléből, föleszmél és a szabadba rohan.

Sándor e jelenet óta eltűnt. A fiától bucsu nélkül elhagyott atya vigasztalhatatlan lett, majdnem kétségbe esett. (Vége köv.)

Városi levelek.

XXXII.

Megváltozott már a világ egészen:
Ma holnap lábbal fölfelé,
Es fölvel talp alá fordítva léssen.
Pájér.

Pécs. — Ürmös és házasság. — Leánynező és választás. — Milyen legyen a férfi? — Reggel táncz, estve lánccz.

Azt szokták mondani: a házasság olyan, mint az ürmös, fele édes, fele keserű. . .

Szóljunk tehát valamit a házasságról.

Bár minden házasságnak ürmös ize, vagyis fele keserű volna, a másik fele megédesítené azt. De sajnos, legtöbbnek házassága egészen keserű.

A bölcs Isten azért teremtette Évát, hogy Ádámnak társa, segítője legyen. És valóban a jó hitvestárs valódi angyal, védő a házban, azaz: annak kellene lennie.

Azonban napjainkban ez megfordítva van. A hitvestárs valódi nyűg, teher, akadály, kigyó, sátán, keserű pilula, stb., mit én tudom, hogyan végződik ezen lamentabilis litánia?

Annai bizonyos, hogy ennek is megvan az oka. Roszák a házasságok, mert meggondolatlanul kötöttek.

Azért vigyázz! Elmondom, nem azt, hogy kit végy el, hanem, kit ne végy el.

Először: ne végy el olyant, ki mindenkinek tetszeni kíván. Tehát ne a bálban, mulató helyeken válaszs magadnak, mert megjárhatod.

Ne végy el olyant, ki különböző vallásu, vagy hitében közönyös. Jusson eszedbe Salamon, ki utóbb pogány feleségeinek kedveért bálványozott. Egy vallástalan nő valódi átok a házban. ... Mit gondolsz, milyen gyermekeket fog ez nevelni?

Ne végy nagyon okosat, ki azt képzeli, hogy kanállal nyelte el a tudományt; mert nem fogja elfogadni tanácsaidat.

Ne végy el olyant, ki nagyon szereti a pompát s a czifraságot; mert azt mondja a Szentlélek: „Fordítsd el szemedet a felezifrázott asszonyról“ (Bölcs Sirák fia 9, 8)... Ugy hiszem, ennek okát sem kívánod hallani; egészséges eszed belátja amugy is.

Ne végy el kevély, nagyravágyó asszonyt; mert ellenségeket szerez fejednek.

Ne végy el olyan leányt, ki nagyon megfordult a világban; mert erénye elkopott.

Ne végy el pletyka-kedvelőt; mert mindent kifecseg, és bajt szerez a házban.

Ne végy el veszekedőt; mert az egyenetlenség magvát hinted el családodban. Soha sem tehetisz kedve szerint.

Ne végy el fősvényt, irigyet, kínesszomjast; tőled s magától elvonand mindent, soha sem szerezhetsz részére eleget.

Ne végy el öregot, ha fiatal vagy; mert hamar megvéniül és téged is megöszit. Neki fiatal vagy, holta után pedig másnak öreg leszesz.

De már a férfiakon a sor. Ha a nő-nem hibáit elszámláltam, illik, hogy a férfiakat is megemlítsen.

Ha te, mint szép-nem, választhatsz, kihez menj, a következőkre ügyelj:

Ne menj iszákos emberhez; mert korán elhal, de rövid élete is elég bajt hoz fejedre.

Ne menj vallástalan férfiúhoz; mert hogyan szerethetne téged állandóan az, ki Istent megveti?

Ne menj játékoshoz; mert szerzés helyett eljásza minden vagyontokat. Sok ilyen jutott már koldusbotra.

Ne menj kicsapongóhoz; mert a házasság küszöbén is áthozza e roszt szokást.

Ne menj uzoráshoz; mert Isten áldása nem lesz vagyontokon. Az így szerzett pénz vérkines; ily nyereség valódi lopás.

Ne menj fősvényhez; nem téged, hanem pénzedet szereti, szíve csak a pénzen függ.

Ne menj hízkelkedőhöz; ok nélkül nem hizeleg. Szalonnával fogják az egereket.

Ne menj jött-ment vidékihez; nem ok nélkül hagyta el hazáját. Ha jóra való lett volna, ott is kapott volna feleséget.

Ne menj nyers, durva goromba emberhez; mert ő állatmódra fog kinezni téged s gyermekeidet.

Ne menj gyenge-, betegeshez; mert beteg-ápoló lesz belőled, és korán özvegyiségre jutsz.

Ne menj olyanhoz, kinek nincs rendes hivatala, mestersége; a sok pénz is utóbb elfogyhat.

Ne menj lustához, ki dolgozni nem szeret; ő helyette neked lesz dupla igád.

Ne menj fiatalabbhoz; mert ő csak vagyoned miatt ohajt.

Ne menj olyanhoz, kivel netalán vétkeztél; Isten megbüntet, és házasságtok keserű lesz.

Ne menj ahhoz, ki vétkes föltétel alatt akar elvenni. A legnagyobb kinszet sem szabad balálos bűnnel megvásárolni. Ne menj olyanhoz, ki sokat elbolondított; mert téged is elejthet.

Egyébiránt a házasság olyan, mint a fresco-festészet; csak távolról szép, kivált ha meggondolatlanul kötöttek.

Desperatus házasság földi pokol, melynek véget csak a halál vet.

Ha valamire, ugy bizonyára a roszt házasságra ráillik a közmondás: „Reggel táncz, estve pedig láncz.“

Reggel, azaz: a lakodalom napján van táncz elég, ilyenkor minden rózsaszinben tűnik elő; estve, azaz: a viszontagság napjain láncz, vagyis nagy nyűg.

Vigyázz tehát!... A választás ugyan tőled függ, de az elválasztás nem; mert a mit Isten összekötött, azt ember el nem választhatja.

Tarts tehát előbb szigorú vizsgálatot, nehogy aztán téged rostáljanak meg. ... Késő bánat, eb gondolat.

Mint hogy pedig a tudósok azt állítják, hogy a legerősebb argumentumot utóljára kell hagyani, hogy annál jobban a fejben maradjon: azért én is utóljára azt mondom: Istennel kezd e dolgot, őt hívd segítségül a választásnál, és minden jól fog kiútni.

Men d l i k Á g o s t o n .

Katholikus hitélet.

Pest, jun. 1-jén. Szent vallásunk egyik legfényesebb és legépületesebb ünnepét ültük meg az urnapi körmenetben Pesten is, hazánk szívében. Országunk herceg-prímása tartá a körmeneti szent szertartásokat a Pesten volt főpapok diszteljes segédlete s kísérete mellett, maga hordozván körül a legméltóságosabb Oltári szentséget és áldván meg vele a híveket a szerviták, szent-ferencz-rendűek, az egyetem és angol-kisasszonyok templomainál készült dísz-és izlésteljes lombsátoroknál. A körmeneten a nevezett egyházi méltóságokon kívül a világi méltóságok, valamint a felső- s alsóház tagjai is számosan megjelentek, ez által a jóra serkentő s az életküzdelmekben edző, épületes példát nyújtván a kath. híveknek. ... A körmenetben résztvettek a külvárosok is, saját lelkészeiktől vezetettve fényes lobogók és keresztek elővittele mellett, ajtatos énekek zengedezése közt. E részben kiemelendő a gymnasiumi tanuló-ifjúság folytán az éneklésben nem csak dicséretesen kiképezi magát, hanem, mint épületesen tapasztaltuk, azt Isten dicsőségére nyilvánosan gyakorolja is. Édes olvadékonyságu kellemes énekek még a másvallásuakra is a legjobb hatást tevő. A gymnasiumi ifjúságon kívül az elemi s reáltanodai is példásan jelentek, valamint a fővárosi legényegylet és egyéb ajtatos egyletek, ezéhek és testületek. Megható buzgóság és a legszebb rend uralkodott mindenütt, melyet a városi rendőrség csaknem minden fáradság nélkül tartott fön. A sorkatonaság üdvözlésekkel tisztelgett az oltársátoroknál. A hívők sokasága oly nagy volt, hogy a városi plebánia-tör egész a zsufolással megtelt, midőn a körmenet után oda visszatértünk, hogy hazánk áldor-nagyának kezéből a legméltóságosabb Oltáriszentséggel az ajtatoságot befejező áldást elfogadjuk. Valóban, látván e nagy-szerű ünnepélyen és átérezve az élőhit malasztját, felsobajtánk:

„Oh nagy szentség, oh szent Jézus!
Lelkeinknek öröme;
Téged, Isten, rejt magában
A kenyér és bor színe.
Áldott légy, örökre áldott
Angyali szép eledel!
Leborulva áld s imád a
Háladó szív és kebel.“

Eger, Mária hava utolsó napján. — „Üdvözlégly Mária!“ Igy köszönté az Ur angyala a boldogságos szűz Máriát, kinek tiszteletére május hava méltán szenteltetik föl. E hónap katolikus hitéletünk egén, mint páratlan fényű csillag ragyogott, s fényessége a buzgók keblében eltörölhetetlen érzelmeket keltett, melyek ébresztéséről közös anyánk, a rom. kath. anyaszent-egyház szeretetteljesen gondoskodott, midőn országszerte behozta a májusi ajtatoságot szűz Mária különös tisztelettel.

Nálunk is kegyelmes érsekatyánknak apostoli buzgólkodása folytán már az elmúlt évben megkezdett a leánynevelésben páratlan buzgósággal és áldásdusan fáradozó angol-kisasszonyok templomában a májusi ajtatosság, melyet ez évben is a hívek lelki öröme és épülésére nt. B e g o v c s e v i c h László, papnöveldei lelki-igazgató ur az egész hó folytán tartott. Az ünnepély május 1-jén vette kezdetét; a kis templom, mely magát a kevésbé buzgó belépőt is áhitatra bírja, e mai napon szebbnél szebb virágokkal volt díszítve, s az oltár felett rózsákból kötött nagy **M.** betű függött két esinosan készült koszoru között. Reggeli 8 óraker a szent mise mutatott be a Mindenhatónak. Délután 5 óraker szeretett lelki-atyánk szent beszédet mondott, melyben ő főképp a szűz Mária életét kenetteljesen esetelte. Gyógyító balsamként hatottak szavai a jelenvolt ajtatos hallgatókra s a legszentebb érzelmeiket kelték föl sziveinkben. A szent beszéd után a loretoi litánia és szebbnél szebb Mária-énekek zengedeztek az ifju növendékek buzgó ajkairól; melyek naponként a szent mise alatt is a legszébb változatossággal ismételtettek, vezetve és orgonával kísérvé az egyházi zene- és énekekben fáradhatatlanul működő főegyházi karmester, Z s a s s k o v s z k y Ferencz által. Az egész havi ajtatosság alatt fényes tanúságát adták a hívek buzgóságuknak; többször a kedves templom oly annyira megtelt ajtatoskodó hívekkel, hogy alig fogadhatta őket magába. Majdnem naponként lehetett a sz. gyónás- és áldozáshoz járuló buzgó híveket látni, kik lelki-atyánk kenetteljes szavai által indították a töredelmes bánat- és erős fogdársra, hogy ekkép megtisztulva, egyesülhessenek az Oltári-szentségben Krisztus Jézussal s ő benne örökké élhessenek. — Lelki-atyánk épületes beszédei, melyeket ő minden ünnep- és vásárnapon tartott, mélyen és maradandólag sziveinkbe vannak vésvé. És mi buzgón kérjük a Mindenhatót, hogy még több ily boldog májusi napokat elérni engedjen. Ha pedig böles gondviselése bennünket e világból kiszólít: ugy engedje, lelki-atyánk kérésével a miénket is egyesítve, azon boldogságot elérni, hogy a boldogságos szűz Mária számolyánál ujra találkozhassunk s örökké egymásé és boldogok lehessünk! T.

Gyrok, június 1-én. A bucsujáróknál nevezetes R a d n a i egyházban a husvét utáni III-ik vásárnapon megkezdett ajtatosságokbani részvevők száma sokkal nagyobb vala, mint az előbbeni években. Különösen nagyszertűek voltak a pünkösdi ünnepek — melyekre leginkább a magyarság a Tisza vidékéről és Bácskából, Csanád, Arad és Torontál megyék magyar közséigéből szoktak megjelenni — mintegy intésül, hogy ha valaha, most van oka a magyaroknak Magyarországra nagy asszonya, a bold. szűz Máriához folyamodni, hogy legyen közbenjárónk sz. Fiánál, s engedje megnyerni azt, mi után buzgó imádság epedez milliók ajakán. A pünkösdi ünnepek alatt 9000 en járultak az Ur asztalához. Lélekemelő és ajtatosságra ébresztő volt látni és hallani az imádságokat és énekeket, melyeket törődött szivökből zengettek föl a Magasságbelihez. Különös díesértökre válik a bucsujárók illető lelkészeinek, kik híveiket a hit dolgában jól betanítva és a jó rendhez szoktatva, eresztik őket utra. Voltak sok cigány atyafiak is, kik épületesen részesültek a bűnbánat szentségében. Eddigelő a bucsujárók számát lehet teni ez évben 35—40 ezerre. K o r n i s József, plebános.

Nagyvárad, május 26. Városunkhoz mintegy félóránnyira fekvő Peeze-Szölös helységnek a Szent-Háromság tiszteletére fölszentelt temploma évi ünnepélyére sereglénk, hová az ábitat vonzott. Jól esett lelkennek elhagyni a várost, hogy a vallási legtisztább érzület látható jeleitől éltetve, lelki vigasztal térjek vissza, meggyözödvé arról, miszerint elevenebb a nép szivében a vallás s jobban vonzódik az egyházhoz, mint sokan elhítenni szeretnék. A népek csak alkalom kell, hogy vallásos érzelmeit külsőleg nyilvánítsa, vezetőre van szüksége, ki azt vele megkedveltesse, s nem lesz gyümölesten a fáradság, nem természetlen a jó szándékkal elvetett mag. Ily egyént bír Szölös forrón szeretett nt. V i n k l e r József lelkész urban, ki, ugy szólván, mióta az Ur fölkezt szolgája, a legerhebbebb hivatal vezetője; mely állásban szerzett dns érdemei az egész megyében közeliismerést és tiszteletet rívtak ki számára. Barátsága és paptársai iránti szeretete szép számmal gyűjté körébe ismerőseit s a közellévő helységek lelkészeit, kik disz-

menettel jelentek meg, nevelve fényét a már magában is fényes egyházi ünnepélynek. Az ajtatosságot mélt. G y ö r f f y László cz. püspök és nagyprépost végzé, a mely körmenettel kezdődött a buzgólkodók ajtatos éneke s mozsarak durrogása között. Mise közben nt. P a p p Ferencz, megyénk lelkes és közkedveségtü papja szónokolt. A templom belseje szük volt a híveket keblébe fogadhatni: s az egész bucsui-ajtatosság igazi vallássósággal, az ünnep méltóságához képest épületes komolysággal végződött. — Ki szellemileg ily lelki tápot nyújtott sovárgó keblünknek, az testünk erősítéséről is gondoskodott, szerényen megvendégelve paptársait, ismerőseit s a helység előljáróit; lelkes felköszöntésekkel éltetve a megye atyját, mint e plebánia kegyurat, és az ajtatosság végzőjét, nem felejtkezve meg a hazáról sem, melynek fiai vagyunk. Adja az ég, hogy többször élvezzünk ily épületes egyházi ajtatosságot. Éltesse az Isten azt, ki ez ünnepélyt barátsága, jó lelke és szivesége által fűszerezé, a helység szerény lelkészét! Boldog a nép, ha ily lelkész bírt, kinek minden igyekezete a hívek lelki javára s az egyház virágzására van szentelve, ki nem kimél semmit, ha az egyház java- és díszére áldozni kell. †

Nagy-Mácséd, május 26. Ma, Sz.-Háromság vasárnapján, a nagy-mácsédi hívek kettős ünnepre virradtak. Először, ma áldatott föl az idevaló gazdának s helység érdemes bírájának, T ö t h Jánosnak ajtatossága által 200 au. ért. frton állítottat, Sz.-Háromság díszes köszobra, azután pedig az ez idén kihasított új temető ft. L i n t e r József cz. kanonok s kerületi alesperes ur által. Szivrebátóvá tette a ritka ünnepélyességet a 76 évek hosszú sora alatt s az ernyedetlen munkálkodás érdemeiben megöszült alesperes ur mindkét szertartásnál külön-külön tartott lelkes szónoklata, melynek elseje midön a Sz.-Háromságnak, mint a kegyelmek és malasztok kimeríthetlen örök kuffjének feltüntetése által jötekony vigasztalással enyhíté meg sziveinket, a másodika már komoly hangokban rázá föl lelkünket, hogy a temetőnek ker. szemlélete által riadjunk vizsgálva a hét föbűntöt; mert azok rabját a temető megszentelt merev hantjai befogadják ugyan ideiglenesen ölübbe, de förtelmen esontjait Isten haragjának anyala számtüzi onnét a vizsgáló nagy napján, hogy a bűn fejedelmének gyötrelmében legyen részök örökké. A Sz.-Háromság szobra buzgó alapítóját, ki ezen nagyszerü áldozata által nem csak magát, hanem összes lakostársait is annak kiváló pártfogására érdemesíté, tetézte életben és halálban a teremtés, megváltás és megszentelés malasztja, mely üdvösségünk kezdete és vége. Nem szabad méltányló figyelem nélkül hagynunk nt. C s e l k ö József nagy-mácsédi plebános urat sem, ki nem csak a mai ünnepély tárgyainak egyik föntézője és tényezője vala, hanem azonkívül, hogy egyebeket hallgatással mellöztek, az ő lanka-datlan lelkipásztori buzgalmának köszöni létét a nagy-mácsédi szép iskola, s a szeplötelen fogantatású sz. Mária új ékes oltára. Öntse rá a Szentlélek hét ajándékát, hogy soká művelhesse még ily áldással az Ur szölejét Isten díesöségének és híve üdvének gyarapítására!

Különfélek.

— G y á s z h i r. Nagyságos, nagytisztelettü és tudós M á r k f y Sámuel, sz.-benedek-rendü áldozár, magyar kir. egyetemi igazgató és tanár, a hittani kar volt dekánja és idősbje, magyar akadémiai levelező tag, a hittan és bölesészet tudóra, és a koronás arany-éremkereszt tulajdonosa, hosszas fájdalom sinlödés és a haldoklók szentségeinek ajtatos fölvétele után, agyék-álképlet következtében folyó évi június 2-án szerény és munkás életének 50-ik, szerzetes fogadásának 29-ik, áldozárságának 26-ik, és tanári áldásos működésének 24-ik évében az Urban elhunyt. Hideg tetemei folyó hó 4-kén délután 5 óraker a kerepesi ut mellett közsírkertben takarítottak el. A fő-, alrendü és nevendék-papságon kívül az egyetemi kar testületileg, a magyar akadémia tagjai, az egyetemi ifjuság magyar díszöltözötben, s nagyszámu válogatott közönség von részt a végtiszteletben, mely fényes egyházi gyászszertartással ment végbe. Emelte e gyászünnepélyt a növendék-papság és egyetemi dalárda megható éneke. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— B á d y Valér, sz.-ferencz-rendü áldozár és hitszónok által ily című, hasznos és épületes könyvecske adatott ki: „Jézus szentséges szíve társulatának szabályai, imái s énekei a pesti sz.-ferencz-rendűek templomában.“ Ára: füzve 10 kr., kötve 15 kr. au. ér.

— Felhívás a „Tanfériak, Szülők s Nevelők Évkönyve“ III-évi, vagyis 1862-ki folyamának érdekében. „Fölkelteni az apákban a nevelői öntudatot, bevinni a családokba a nevelési eszméket; széppé, öszhangzatosá és szívelyessé tenni a tanoda és a szülői ház, a tanítók, tanfériak és a szülők közti viszonyt“ — ezen czélt tüztük volt ki 1859-ben, midőn Évkönyvünk első folyamát kiadtuk. E czél állandón oly szép és nemes, hogy annak korszerűségét és szükségességét voltát sem évtizedek, sem az idők bármely viszontagságai nem csökkentethetik. A nevelési eszméknek be kell hatolniuk minden nagykoru nemzet értelmiségébe, bacsak a satnya, sőt barbár kiskorúságba nem akar visszahátrálni. Csak a nevelés ellenőrizheti és biztosíthatja az emberi művelődést az elfajulástól. De hogy erre képes legyen, hogy a művelődést az elfajulás ellen biztosíthassa: a nevelésnek magának helyes irányra van szüksége. Ezen helyes irány megadása, vezérlése, hirdetése és ébrentartása a nevelészi irodalom földadata. Ezen földadat megoldásához a magyar irodalomnak is hozzá kell járulnia. Sikertől-e nekünk elősegíteni valamennyire e czélt? arra Évkönyvünk eddig megjelent kétévi folyamának szíves fogadtatása kedvezően felel. A „Tanfériak, Szülők s Nevelők Évkönyvének“ eddigi mindkét kötete több ezer magyar családapa és anya kezén forog, s nem kis-számú bizonyítványait bírjuk annak, hogy Évkönyvünk a nevelési eszmék népszerűsítésére már eddig is obajtott hatást gyakorolt. Nem sajnálunk tehát semmi fáradságot e vállalatunk erélyes folytatására, s ki fogjuk adni Évkönyvünket 1862-re is, naptárt is mellékelvén hozzá úgy, mint eddig. — Ezen III. évfolyamot sz. László magyar király finom aczélmetszeti képe fogja díszesíteni. Évkönyvünk III. folyamára is az eddigi alakban legalább 320 lapra fog terjedni erős papíron, s az előfizetési díj a régi marad, 70 krajczár t. i. az egyszerű s 1 frt 40 kr. az aranyozott diszkötetre. Minden tíz példányra egy diszkötött tiszteletpéldánnyal szolgálunk. A finom aczélmetszeti kép mint más években, ugy most is 6 új krjával külön is megrendelhető. Az előfizetési határidő július 20-a. A kéziratok beküldési határideje július 10-e.

A tartalom az idén is négy főrésze fog oszlani, u. m.: 1) Naptári részre, 1862-re szóló naptárral, a naptár teljességéhez megkívánható adatokkal. 2) Értekező részre, a tanítás és nevelés különböző ágaiban életbevágó, irányadó és korszerű dolgozatokkal. 3) Nemesen mulattató részre, válogatott és a kitzűött, vallásosan hazafüi irányhoz hü elbeszélések, költemények-, történeti s hazafüi tanügyi és nevelési adomákkal. 4) Statistikai részre, melyben a két magyar haza káthol. tan-s nevelésügyének az idén is egy nevezetes része (az egri fő-egyházmege) fog fölvetetni.

A szétküldés szeptember végén fog történni. A megrendeléseket ilyen czim alatt kérjük beküldetni: „Lonkay Antalnak, mint a Tanfériak, Szülők s Nevelők Évkönyve kiadójának. Pesten. Lonkay Antal.

— Xaverius, vagyis hitterjesztő-egylet. A mult század közepén a káth. egyház még bőségében volt az apostoli munkásoknak; de ellenei nem nyugodtak, míg hatalmát megtörték és külkincesitől teljesen megfoszták. A korábban apostoli munkásokkal oly bőven ellátott missiók mind-egyre alábbszálltak. 1822-ik évben Franciaországban, Lyonban, jámbor világiak szöveterkeztek, hogy a jerusalemi szent sir ápolására, az Isten igéjének terjesztésére s nevezetesen a forradalom által hanyatlásnak inndult missiók fölélesztésére egyletet alakítsanak. Imádság és hetenkint 6 filléryi adomány volt a föltét, mely alatt az egyletbe lelete lépni. — S minő viszhangra talált e vállalkozás? Nem csak Lyonban, nem csak Franciaországban talált élénk részvétre e fölhívás, hanem az emberbaráti eszme Lyonból a lehető legnagyobb gyorsasággal

Europa-, Ázsia-, Ausztralia- és Amerikában is elterjedt a föld legészélsőbb pontjáig, és ujra megállapított a missiók virágzása. Az évkönyvek kimutatása szerint bevetele az egyletnek, mely 1822-ben alakult, 22,915 frankot, 1858-ban 6,884,576 frankot tett.

Falusi tanácsadó.

199. Éltünknek felét a be nem teljesedett bűnös vágyak keserítik; másik felét pedig a beteljesedett kintzása teszi keserűvé.
200. Mint az árnyék gyorsan elenyészik: ugy éltünk is, mint a jövendő örök élet parányi árnyéka, csak pillanatnyi tartóssággal bír.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra: az esztergomi főkáptalan 200 frt a. ér.; Kubriczky Endre taksonyi plebános 10 frt a. ér.

A Szent-László-Társulat részére: az esztergomi főkáptalan 200 frt a. ér.

Kegyess adományok.

Pápa ő szentsége számára: Petrovazzelléről Komáromy Mátyás 30 kr., a Sz.-Olvásó-Társulat 30 kr., Romátkay József 30 kr., Kasza Károly 10 kr., Bálizs József 10 kr. a. ér.

A pesti Oltáregylet számára: a pesti központi növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája 5 frt a. ér.

A tűzvész által károsult deveszeriek számára: Petrovazzelléről Tóth Mária 1 frt, Koszorus János 10 kr. a. ér.

A londoni káth. templomra: nt. Kubriczky Endre taksonyi plebános 5 frt a. ér.

A jerusalemi szent sir őreinek: Petrovazzelléről Komáromy Mátyás 30 kr., a Szent-Olvásó-Társulat 30 kr. a. ér.

Előfizetési fölhívás

a

„Káth. Néplap“ 1861-iki II-ik félévi folyamára.

Teljes tisztelettel fölkérjük valamint a féléves t. cz. előfizetőket, ugyszintén legszentebb ügyünk buzgó pártolót is, miszerint a Káth. Néplap július—decemberi folyamára előfizetni s a megrendelést, hogy a nyomtatandó példányok száma s szétküldetése iránt annak idejében kellőleg intézkedhessünk, minél előbb teljesíteni kegyeskedjenek.

Az előfizetési ár: Budapesten, félévre 1 frt 31 kr. a. ér.; vidékre, postán küldve, 1 frt 66 kr. a. ért. — Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentes levelekben intézendők.

A név, czim és utolsó posta olvasható följegyzését kérve, minden megrendelt tíz példány után egy tisztelet-példánnyal ezentul is kedveskedendünk.

Az első félévi folyamból is teljes számu példányok még megrendelhetők.

Pesten, június 5-én 1861.

Szerkesztő.

Helyreigazítás. Lapunk mult 23-ki számában a „Két sohaj“ című költemény I-ső részének 3-dik sorában e helyett: „Éjnek, földnek Istenén“ — olvasandó: „Éjnek, földnek Istenén.“

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ BARÁTOK TERE, 7. SZÁM.)